

Vlaams
Parlement

vergadering **C83 – LAN4**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 12 december 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de exportvergunning voor conferenceren naar Canada - 440 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de interpretatie van steun voor jonge landbouwers door de Europese Commissie in het kader van het hervormde gemeenschappelijk landbouwbeleid - 485 (2013-2014)	4
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aanhoudende crisis in de varkenshouderij - 488 (2013-2014)	7
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Plattelandsfonds - 538 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over armoede op het platteland en het Plattelandsfonds - 544 (2013-2014)	10

■

Waarnemend voorzitter: de heer Karlos Callens**Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de exportvergunning voor conferenceperen naar Canada - 440 (2013-2014)**

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, Vlaanderen heeft voor de productie van de peren, meer bepaald voor de conferenceperen, een bijzonder goed microklimaat en dus een comparatief voordeel ten opzichte van andere landen. Heel wat appelproducenten zijn de afgelopen jaren overgestapt naar de perenproductie.

In een eerdere vraag om uitleg hebt u aangegeven dat momenteel het aantal hectare peren in Vlaanderen, 7607 hectare, dat van de appels overtreft. Onze peren zijn van bijzonder goede kwaliteit, onder andere ten gevolge van de goede teelttechnieken. Rusland is een van de belangrijkste afnemers van onze peren en sinds begin 2011 is er ook grote export naar China. Daarvoor moest een protocolovereenkomst met betrekking tot kwaliteitsvereisten en sanitaire voorwaarden met China afgesloten worden.

De huidige zorg van de sector is om nieuwe afzetmarkten te vinden voor het groeiend aanbod peren. Daarom wordt gekeken naar Canada en Brazilië als mogelijke nieuwe afzetmarkten naast China. Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) zal de komende drie jaar acties opzetten in derde landen. Van 2013 tot 2015 is deelname gepland aan beurzen in Canada, de Verenigde Staten, China, Hong Kong, Dubai en Japan. Naast beursdeelnames zullen ook workshops ter plaatse georganiseerd worden.

Producenten klagen over het zeer moeilijk verkrijgen van een exportvergunning. Het perendossier zou in Canada al enkele jaren op tafel liggen. Flanders Investment & Trade (F.I.T.) wordt hierover door verschillende stakeholders regelmatig bevraagd.

Minister-president, wat zijn de belangrijkste redenen dat de exportvergunningen voor peren naar onder andere Canada er tot nog toe niet gekomen zijn? Wie is hiervoor bevoegd?

Op welke manier zal dit dossier verder worden opgevolgd om het tot een goed einde te brengen? Op welke termijn kan de sector dit verwachten?

De heer Karlos Callens: Canada kan nauwelijks 30 procent leveren van zijn eigen bevoorrading van peren en appels. Dit zou dan ook een grote opportuniteit zijn voor onze peren- en appelkwekers. Minister-president, België moet zo snel mogelijk gemakkelijke exportvergunningen krijgen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Om groenten en fruit te exporteren naar Canada is een exportvergunning noodzakelijk. Het is de federale overheid die in Canada instaat voor het afleveren van dergelijke exportvergunningen. De bevoegde dienst is het Canadian Food Inspection Agency (CFIA). De eerste contacten tussen het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) dat in ons land instaat voor de aflevering van import- en exportcertificaten, en zijn tegenhanger in Canada, dateren van begin 2011.

In januari 2011 werd een dossier in verband met de perenexport overgemaakt door het FAVV aan CFIA. Een concrete importaansvraag voor peren werd in februari 2012 overgemaakt door het FAVV aan CFIA. In oktober 2012 ontving het FAVV een antwoord, waarin CFIA meldde dat ten vroegste in september 2013 een antwoord kon worden verwacht.

Belangrijk bij een dergelijk dossier is dat door het exporterende land kan worden aangetoond dat er geen quarantaine-organismen mee worden overgebracht samen met het product dat wordt geëxporteerd. In dit dossier gaat het vooral over bladmineerders zoals de

appelsneeuwmot. Er moet een Pest Risk Assessment gemaakt worden ten behoeve van de Canadese autoriteiten waarin kan worden aangetoond hoe de overdracht van dit organisme kan worden uitgesloten. Dit Pest Risk Assessment is inmiddels gemaakt.

In maart 2013 heeft het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) een uitzonderingsmaatregel gevraagd om tijdelijk peren te kunnen uitstallen op een beurs in Canada, maar het VLAM heeft daarvoor geen toestemming gekregen van CFIA.

Op 18 oktober 2013 werd via F.I.T. bij de ambassade nogmaals naar de stand van zaken van dit dossier geïnformeerd. Het FAVV ontving op 21 oktober het volgende antwoord: “Deel hierbij uw diensten mede dat de Pest Risk Assessment voor de import van Belgische peren te Canada recent werd afgerond. Dit werd bevestigd door het Canadian Food Inspection Agency (CFIA). Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) initieerde dit dossier begin 2011 en liet via deze ambassade, in april 2012 een informatiepakket rond perenproductie in België voor de Pest Risk Assessment aan het CFIA bezorgen. In een volgende fase zal deze Pest Risk Assessment door het CFIA worden behandeld en wordt bekeken welke maatregelen, in samenwerking met het FAVV dienen worden uitgewerkt om import te faciliteren. Het CFIA wijst erop dat het doorlopen van een volledige procedure, van moment van indienen van aanvraag tot import tot de goedkeuring ervan tussen de 2 à 5 jaar kan duren. Een verdere tijdslijn voor dit dossier kon niet worden meegedeeld. Het wordt op een wachtlijst voorafgegaan door andere aanvragen en zal worden behandeld van zodra eerdere aanvragen volledig zijn verwerkt. Gelieve tevens te noteren dat het CFIA tijdens recente budgettaire besparingen relatief sterk werd getroffen en te kampen heeft met krimpend personeelsbestand en stijgende werkdruk.”

F.I.T. heeft samen met het FAVV en het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties (VBT) reeds verschillende stappen gezet naar de Canadese autoriteit. En ook in het kader van een buitenlandse zending naar Canada werd de problematiek aangekaart. Voorlopig werd het gewenste resultaat echter nog niet behaald.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, als ik u goed heb begrepen, zal men dus nog een bijzonder moeilijke administratieve mallempelen moeten doorlopen. Kan er op politiek vlak worden gezorgd voor enige versnelling?

Minister-president Kris Peeters: Ik zal via een schrijven benadrukken dat er ook vanuit het Vlaams Parlement wordt aangedrongen om spoed te zetten achter dit belangrijke dossier. Ik wil natuurlijk ook geen valse hoop geven. Dat zal nog wat tijd vragen.

De heer Karlos Callens: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het lijkt me ook heel belangrijk dat u uw schouders daaronder zet zodat dit dossier wat sneller kan evolueren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Jos De Meyer, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de interpretatie van steun voor jonge landbouwers door de Europese Commissie in het kader van het hervormde gemeenschappelijk landbouwbeleid
- 485 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister-president, we vernemen via de landbouwmedia dat 23 van de 28 EU-lidstaten ontevreden zijn met de interpretatie die de Europese Commissie aan het

akkoord over het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) voor de periode 2014-2020 geeft bij het uitschrijven van de technische details. De voorstellen van gedelegeerde handelingen van de Commissie zouden geen rekening houden met de input die de experts van de lidstaten gaven. Het lijkt erop dat de Commissie bepaalde onderdelen van het akkoord anders interpreteert dan het politieke akkoord tussen de Raad van landbouwministers en het Europees Parlement.

Het meest problematisch voor de Vlaamse landbouwsector lijkt de interpretatie van het begrip 'jonge starter' te zijn. Daar hechten wij heel wat belang aan. Hoewel de Commissie altijd heeft volgehouden dat zij jonge landbouwers een duwtje in de rug wil geven, houdt zij voorlopig blijkbaar weinig rekening met de realiteit van een bedrijfsovername. De Commissie vindt dat iedereen binnen een rechtspersoon of groepering van natuurlijke personen jonger moet zijn dan 40 jaar opdat de starter recht zou hebben op de extra inkomenssteun voor jonge boeren. Die stelling gaat voorbij aan de praktijk dat jongeren vaak het bedrijf van hun ouders overnemen en dan nog meestal via de weg van de geleidelijkheid.

In de huidige tekstvoorstellen zitten nog meer addertjes onder het gras voor jonge landbouwers. Zo zouden enkel eerste vestigingen in aanmerking komen en zou de premie maar bedoeld zijn voor de vijf jaar na het moment van opstart van het bedrijf. Van de 1300 Vlaamse boeren die in 2015 aan de definitie van 'jonge starter' zouden voldoen, zou een substantieel deel uit de boot vallen. In dat geval zou Vlaanderen zelfs de voorziene enveloppe van 2 procent niet volledig kunnen uitbetalen.

Minister-president, welke houding neemt Vlaanderen en bij uitbreiding België aan ten aanzien van de interpretatie van de Commissie over de uitvoering van het hervormd GLB in het algemeen en zeer in het bijzonder over de plannen rond jonge starters? Hoeveel Vlaamse landbouwers dreigen met de huidige interpretatie van de Commissie uit de boot te vallen? Hoeveel van de voorziene middelen zou Vlaanderen niet kunnen uitbetalen? Welke actie zal worden ondernomen om de Commissie op andere gedachten te brengen met betrekking tot die jonge starters?

De heer Jos De Meyer: Minister-president, ik wil er zelf nog een probleempje aan toevoegen dat is ons gemeld toen we vorige week de landbouwbeurs bezochten. De heer Ceysens was er ook bij toen enkele mensen ons daarover aanspraken.

We weten allemaal dat de opleiding van onze jonge boeren bijzonder belangrijk is. Uit uw antwoord op een recente schriftelijke vraag heb ik geleerd dat het merendeel van onze starters effectief een landbouwopleiding heeft gevolgd, ofwel op secundair niveau ofwel in het hoger onderwijs. Een van de bezorgdheden binnen de landbouwinstellingen is het volgende. Tot nog toe ontvangt een vzw proefvelden meestal ook landbouwsubsidies. Iedereen verdedigt in Vlaanderen natuurlijk meer dan terecht dat rechtstreekse inkomenssteun naar de landbouwers moet gaan. Dat is een terechte bekommernis. Maar ik wil toch aandacht vragen voor het specifieke probleem van deze land- en tuinbouwscholen, die daarvoor ook enige subsidie krijgen. In totaal gaat het over een uitermate gering bedrag, als je het vergelijkt met de volledige som van landbouwsteun. Voor de instellingen, die het qua subsidiëring al bijzonder moeilijk hebben, is dat uitermate belangrijk. Voor hen is het zelfs essentieel.

Ik wil toch aandacht voor deze problematiek voor de land- en tuinbouwscholen vragen, op een verfijnde manier, zodat er geen ongewenste neveneffecten ontstaan. Heb ik dat juist geformuleerd, mijnheer Ceysens?

De voorzitter: De heer Ceysens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens: Dat is correct overgemaakt. Ik heb er enkel aan toe te voegen, voor de volledigheid, dat ik inderdaad begrepen heb dat wij als Vlaanderen een beperkte negatieve lijst moeten opmaken van personen die niet in aanmerking komen voor die steun, maar dat we niet verplicht zijn om daar die scholen in op te nemen. Het is een warm pleidooi. Het zal niet de grote kost zijn in de Vlaamse middelen en evenmin in die van Europa. We geven er

wel een ruggensteuntje mee aan onze onderwijsinstellingen, waar ze in het verleden ook altijd op hebben kunnen rekenen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Dat laatste punt zullen we nog eens bekijken, maar het heeft ook een aantal consequenties die we goed moeten kunnen inschatten. Ik ga zeker de vraag verder onderzoeken.

Mijnheer Callens, Vlaanderen hamert bij de uitvoering van het hervormd GLB op duidelijkheid en consistentie, om te komen tot een coherent en haalbaar beleid, met de nadruk op het zo veel mogelijk beperken van de administratieve lasten en kosten voor zowel de landbouwer als de administratie. Tevens waken we erover dat de Europese Commissie de bevoegdheden die aan haar gedelegeerd worden niet overschrijdt en dat de krijtlijnen van het politieke akkoord gerespecteerd worden.

Wat betreft de plannen rond jonge starters, klopt het inderdaad dat in de uitvoeringsbepalingen staat dat alle landbouwers in een samenuitbating of rechtspersoon zouden moeten voldoen aan de definitie van 'jonge landbouwer'. De gedelegeerde handeling waarin dit bepaald wordt, werd de afgelopen maanden uitvoerig op technisch niveau besproken. Vlaanderen en bij uitbreiding België heeft zich in deze besprekingen steeds hevig verzet, net zoals Frankrijk, Ierland en Luxemburg. De visie van de Commissie is echter dat landbouwers die niet 'uit het niets' starten en dus reeds opereren in een samenwerkingsverband, ook minder risico lopen en dus geen premie behoeven. Bovendien vreest men voor valse aanvragen om de extra premie te verkrijgen. Ook een aantal andere lidstaten sluiten zich bij deze redenering aan, maar wij hebben er ons heftig tegen verzet.

We hebben wat cijfermateriaal opgezocht naar aanleiding van uw vraag hoeveel Vlaamse landbouwers met de huidige interpretatie van de Commissie uit de boot dreigen te vallen. Onze inschattingen voor 2015 gingen uit van 1300 jonge starters die aan de definitie zouden voldoen. Met de verstrengde definitie zouden echter 604 starters of 46 procent zeker voldoen en 696 starters of 54 procent enkel als iedereen jonger dan 40 jaar is en daar ook aan voldoet. Hoeveel jonge starters van die laatste groep effectief uit de boot zouden vallen, is moeilijk in te schatten, vanwege een gebrek aan gegevens van alle personen in landbouwvennootschappen en samenuitbatingen. Voor 496 bedrijven kon een analyse worden gemaakt: daaruit blijkt dat slechts 122 van de 496 bedrijven of 25 procent aan de definitie zou kunnen voldoen.

Hoeveel van de voorziene middelen zou Vlaanderen niet kunnen uitbetalen? Aangezien een inschatting van het aantal jonge starters dat in aanmerking komt niet volledig mogelijk is, is het moeilijk om hier een bedrag op te plakken. Het staat echter vast dat Vlaanderen niet de maximale enveloppe voor jonge landbouwers zal kunnen inzetten als de definitie die de Europese Commissie hanteert, gehandhaafd blijft.

Ondertussen zijn de laatste technische besprekingen afgerond. Aangezien de lidstaten over de gedelegeerde handelingen niet kunnen stemmen en slechts vier lidstaten niet akkoord gaan, heeft de Commissie haar positie vooralsnog niet herzien. Als reactie op ons verzet zijn wel een aantal toegevingen gedaan. Bijvoorbeeld, indien een zoon of dochter in 2015 samen met zijn of haar vader of moeder het bedrijf beheert, maar het in 2018 volledig zelfstandig overneemt, heeft de zoon of dochter vanaf 2018 toch nog recht op vijf jaar premie. Voordien was dit slechts wee jaar. We hebben al wel iets uit de brand gesleept, maar het is nog niet alles.

Het probleem blijft echter bestaan dat iedereen die controle heeft over het bedrijf, aan de definitie moet voldoen. Ook deze regel is wel enigszins versoepeld: er kunnen wel NEET-jongeren (not in education, employment or training) in het bedrijf zitten, op voorwaarde dat de jongere of jongeren in de bedrijfsbeslissingen niet gehinderd worden door een vetorecht van deze NEET-jongeren. Aangezien in Vlaanderen alle beheerders/vennoten/aandeelhouders op gelijke voet staan, is deze definitie echter nog altijd wat problematisch.

Samen met mijn Waalse en federale collega heb ik daarom een brief gestuurd naar de Europese Commissie om dit probleem en de specifieke situatie van de Belgische landbouwers aan te kaarten. We hebben het probleem ook aangehaald in een gezamenlijke brief met een aantal andere lidstaten, waarin voorbeelden opgesomd worden waar de Commissie haar bevoegdheid te buiten gaat. Het valt af te wachten of de Commissie nog rekening zal houden met onze bezorgdheden. Maar we hebben, samen met de andere vier lidstaten, alles gedaan wat we konden om dat nog bij te sturen.

De heer Karlos Callens: Dank u wel voor uw antwoord, minister-president. We hopen allemaal dat u alsnog een positief antwoord krijgt op uw brief. We zijn verheugd dat u dat effectief hebt gedaan. Indien het antwoord negatief is, zouden we de jonge landbouwers toch binnenkort moeten informeren over die 40 jaar en zo. Dat moeten we dan op tijd aan die mensen meedelen.

Minister-president Kris Peeters: Oké.

De heer Jos De Meyer: Ik sluit me graag aan bij de terechte bezorgdheid van de heer Callens, maar ik wil nog even ingaan op mijn opmerking. U zegt dat u dat wilt onderzoeken, minister-president. Ik dank u voor dat engagement. De bedoeling is zeker niet om echt af te wijken van het principe, enkel om voor deze heel specifieke groep, ten bate van onze toekomstige land- en tuinbouwers, die opleidingen verder optimaal te laten verlopen.

Minister-president Kris Peeters: Oké.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aanhoudende crisis in de varkenshouderij - 488 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: We praten al verschillende jaren over dit aanhoudende probleem.

De malaise in de varkenshouderij blijft maar aanhouden. U weet hoe belangrijk het is voor de werkgelegenheid in een aantal streken, onder andere in mijn streek. Dat is al aan de gang sinds 2007.

Het is zelfs dermate erg dat er in één jaar tijd 209 varkensbedrijven de boeken hebben moeten sluiten. De grote boosdoeners kennen we: de hoge productiekosten voor vlees en de aanhoudende slechte prijszetting voor varkensvlees. Het maakt dat een op de drie varkenskwekers jonger dan 40 jaar met zware schulden en achterstallige betalingen van facturen kampt. Momenteel zijn er nog 5180 varkensboeren in België, waarvan 4508 in Vlaanderen.

De problematiek is helaas niet nieuw: het veevoeder is duur ingevolge de hoge grondstofprijzen, de slacht- en milieukosten zijn hoog en de algemene productiekosten voor varkensvlees liggen 3 tot 5 procent hoger dan bij onze drie voornaamste concurrenten Nederland, Denemarken en Duitsland. Ook de prijs van het varkensvlees is na een periode van betere prijszetting opnieuw in dalende lijn.

Minister-president, u hebt niet werkloos toegekeken. Er is een actieplan voor de varkenshouderij opgesteld en het ketenoverleg werd opgestart. Dat ketenoverleg is helaas geen wondermiddel geworden, maar kan er wel voor zorgen dat er afspraken worden gemaakt.

Tijdens de commissievergadering van 19 september 2012 antwoordde u op een vraag om uitleg over de evaluatie van de varkenssector dat u zich hield aan uw leidmotief 'Stick to your plan'. Ik citeer: "Hier is dat de uitvoering van het Vlaamse actieplan voor de varkenshouderij.

We zullen die maatregelen verder uitvoeren. We zijn daar nu zeer intensief mee bezig. Indien er zich nieuwe problemen of opportuniteiten voordoen binnen de varkenssector, moeten we daar rekening mee houden. Dat is geen gesloten doos. De omstandigheden kunnen ons ertoe nopen het Vlaamse actieplan voor de varkenshouderij te heroriënteren.” Dat waren positieve woorden.

Minister-president, acht u de situatie in de varkenshouderij voldoende ernstig om het Vlaamse actieplan voor de varkenshouderij te heroriënteren? Zo ja, welke specifieke maatregelen kunnen worden genomen? Zullen er in het kader van het Vlaamse actieplan voor de varkenshouderij ook bijkomende maatregelen worden opgezet om de varkenshouderij te wapenen voor de huidige en eventuele toekomstige economische malaise? Zal er hierbij gebruik worden gemaakt van de nieuwe opportuniteiten die de Europese landbouwhervorming biedt? Overweegt u ook faciliterende maatregelen, zoals de mogelijkheid van uitstel van overbruggingskredieten?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, mijnheer Callens, ik apprecieer uw bezorgdheid voor de sector, maar uw analyse van de toestand waarin de Vlaamse varkenssector zich bevindt, is niet volledig, denk ik. Dat is de reden dat u een vraag stelt, daar ga ik van uit.

De evolutie van het aantal bedrijven is mijns inziens normaal en verloopt parallel met de algemene trend naar een vermindering van het totale aantal landbouwbedrijven. Tijdens Agribex hebben we het zakboekje voorgesteld waarin u ook dat cijfermateriaal kunt vinden. De verplichte omschakeling naar groepshuisvesting heeft zeker invloed gehad op het aantal stopzettingen. Het wegvallen van de kleine bedrijven wordt echter minstens gecompenseerd door de groei van de blijvers. De totale varkensvleesproductie blijft op peil. Het aantal slachtingen in België is de eerste helft van dit jaar zelfs met 1,5 procent gestegen ten opzichte van 2012.

Het is een meer dan correcte vaststelling dat de veevoerders duur zijn, maar sinds begin dit jaar zijn de veevoederprijzen wel met bijna 15 procent gedaald, wat een goede zaak is. Samen met de goede prijzen voor varkensarkassen heeft dit tijdens de zomermaanden voor een positieve marge van het familiaal arbeidsinkomen voor de varkenshouders gezorgd. Sinds september zijn de varkensprijzen gedaald, dat is een jaarlijks terugkerende trend aan het einde van het kalenderjaar. Een tijdelijk overaanbod op de Duitse markt zorgt momenteel voor een moeilijkere prijsvorming op de Duitse markt en afgeleid ook op de Belgische en Nederlandse markt. De prijzen blijven echter een stuk boven het gemiddelde van de afgelopen jaren liggen. Dat is goed, godzijdank, in deze moeilijke tijden.

De vooruitzichten die de Europese Commissie vooropstelt voor begin 2014, wijzen op een stabilisatie van de Europese markt met positieve marges voor de varkenshouderij. Studies wijzen uit dat de productiekosten in België vergelijkbaar zijn met die in Nederland en Denemarken en zelfs een 10 procent lager liggen dan in Duitsland. Deze gegevens zijn afkomstig van InterPIG, een internationale groepering van economen gespecialiseerd in varkenshouderij. Dus, ik denk dat de varkenssector nog steeds voor grote uitdagingen staat, maar dat er toch elementen zijn die we moeten meenemen en we mogen ook niet dramatiseren.

Ik denk niet dat we het Vlaamse actieplan voor de varkenshouderij moeten heroriënteren. Zoals ik bij vorige gelegenheden al heb kunnen onderstrepen, is het actieplan een dynamisch gegeven dat continu nagaat op welke manier we aan onze beleidsinstrumenten kunnen werken en die kunnen inzetten voor de versterking van de positie van de Vlaamse varkenshouder. In het actieplan werden diverse acties opgenomen om de toekomst van de varkenshouderij in Vlaanderen veilig te stellen. Daarnaast moet een accurate rapportering over de voortgang van het actieplan zorgen voor een hoge mate van transparantie over het gevoerde beleid.

De meeste acties die bij de opstart van het actieplan opgelijst werden, zijn ondertussen uitgevoerd of hebben een continu karakter gekregen en hebben bruikbare resultaten opgeleverd voor de sector. Ik denk bijvoorbeeld aan het uitwerken van het rapport met de bedrijfseconomische standaardwaarden van de Vlaamse varkenshouderij. De resultaten van dit rapport zijn ook verwerkt in een online tool Pigs2Win, waarmee de varkenshouder kengetallen van bedrijven kan vergelijken. Een gedetailleerde stand van zaken van alle individuele acties uit het actieplan kunt u tevens raadplegen op de website van het beleidsdomein Landbouw en Visserij.

Daarnaast zijn er ondertussen verschillende nieuwe acties opgestart die de Vlaamse varkenshouderij moeten ondersteunen. In 2012 en 2013 werd er steun verleend voor de instandhouding van het Piétrainras, kenmerkend voor onze Vlaamse varkenshouderij. Vlaamse Piétrainfokkers krijgen tot maximum 200 euro subsidie per Piétrainzeug. Ook in 2014 zal dat het geval zijn.

Vorige maand heb ik een voorstel van nieuwe structuur voor de Piétrainfokkerij in Vlaanderen voorgelegd met onder meer de oprichting van een nieuwe organisatiestructuur die ervoor moet zorgen dat de volledige varkensketen betrokken wordt bij het fokkerijbeleid. Daarover is er afgelopen maandag nog een toelichting geweest voor alle geïnteresseerden uit de sector.

Wat de oproep demonstratieprojecten betreft, heb ik heel expliciet het thema rendabiliteit in de varkenshouderij naar voren geschoven. Nog dit jaar zal een aantal extra projecten ter goedkeuring worden voorgelegd.

Het is evident dat de opportuniteiten die het vernieuwde Europese landbouwbeleid biedt, maximaal zullen worden ingezet ten goede van alle landbouwsectoren. Het vernieuwde Europese landbouwbeleid creëert heel wat opportuniteiten voor de landbouwer/producent en heeft specifiek aandacht voor overleg en samenwerking in de keten. De integrale marktordening van het nieuw gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) voorziet in een wettelijk kader voor de erkenning van producenten- en brancheorganisaties in alle sectoren, terwijl daar in de huidige marktordening enkel in voorzien was voor een aantal specifieke sectoren waaronder zuivel en groenten en fruit.

Producenten kunnen zich verenigen in producentenorganisaties en krijgen hiervoor een uitzondering op de mededingingswetgeving om een aantal activiteiten samen uit te oefenen. De bedoeling is hun machtspositie in de keten te versterken. Brancheorganisaties, producenten en minimum één andere schakel uit de keten, kunnen de samenwerking binnen de keten bevorderen en een breed gamma aan zaken behartigen die de rendabiliteit van de volledige keten ten goede komt. Deze beide types van organisaties bieden heel wat potentieel. Het initiatief ligt echter bij de sector. Daarnaast zullen we meer dan ooit blijven inzetten op het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) als instrument om bedrijven die willen investeren in innovatie en verduurzaming te ondersteunen.

Rekening houdend met de genuanceerde toestand van de markt wat varkens betreft, worden overbruggingskredieten niet onmiddellijk overwogen. Vanuit de sector is dergelijke vraag trouwens ook niet gesteld. Binnen het eengemaakt Europa spelen ook voor de varkensbedrijven de regels van de vrije concurrentie. De Europese Unie bewaakt die regels rigoureus. Staatssteun aan ondernemingen die moeilijkheden hebben die het gevolg zijn van economische factoren, is in principe verboden.

In mijn antwoord zitten een aantal niet onbelangrijke nuances. De varkenssector heeft nog heel wat belangrijke uitdagingen die wij maximaal willen ondersteunen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister-president, ik heb die laatste vraag gesteld omdat ik onheilspellende gesprekken heb gevoerd met de bankiers. Het water komt hen tot aan de

lippen wat het verstrekken van bepaalde kredieten aan varkenshouders betreft. Het gaat dan vooral over overbruggingskredieten om kapitaal terug te betalen, uit te stellen enzovoort. Die kredieten zouden een hulp kunnen zijn om die moeilijke periode te overbruggen. We hopen natuurlijk allemaal dat de prijzen stijgen en dat de kosten dalen. Er gebeurt wel iets, maar het gaat wel traag.

Minister-president, ik hoor dat u het Piétrainras steunt, en dat is goed aangezien de specialisatie in een bepaald varkenssoort interessant is ten aanzien van het buitenland. Dat geeft ons op dat moment een kleine voorsprong. Ik wil echter ook de aandacht vestigen op de Duke of Berkshire in Vlaanderen, onder meer in Ardoois. Die krijgt binnen de horecasector steeds meer succes. Misschien moeten we in de toekomst een aantal landbouwers, en dan vooral kleinere producenten, aanzetten om zich te specialiseren in een bepaalde soort. Zo kunnen we met een soort kwaliteitslabel naar buiten komen en de prijzen eventueel wat hoger houden.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Callens, ik heb begrepen dat u de ondersteuning van het Piétrainvarken volledig bijtreedt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– De heer Karlos Callens treedt als waarnemend voorzitter op.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Plattelandsfonds - 538 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over armoede op het platteland en het Plattelandsfonds - 544 (2013-2014)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, na de begrotingswijziging werd het Plattelandsfonds, tot grote tevredenheid van deze commissie, zowel van meerderheid als van oppositie, operationeel. Het budget voor 2013 bedraagt ongeveer 8 miljoen euro. Voor 2013 kwamen hiervoor vijftig Vlaamse gemeenten in aanmerking.

De procedure was uitgestippeld en moest uitzonderlijk snel gaan, vandaar deze vraag. De gemeenten moesten uiterlijk in oktober hun projecten indienen bij de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Er moest dus bijzonder snel gehandeld worden, zowel door de gemeenten als door de VLM.

Minister-president, zijn de gemeenten er effectief in geslaagd om hun projecten tijdig in te dienen? Welke plattelandsdoelstellingen worden effectief gerealiseerd? Het Plattelandsfonds is immers opgericht vanuit een zekere filosofie op het platteland.

Hoe evalueert u deze eerste start van de werking van het Plattelandsfonds? Moeten er voor de toekomst eventueel bijstellingen gebeuren, inhoudelijk of procedureel?

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Minister-president, armoede is vaak een stedelijk probleem maar ook op het platteland bestaat armoede. De armoedepercentages zijn er weliswaar lager, maar sommige groepen lopen extra risico's, en dan denk ik aan alleenstaande ouders en ouderen. De armoede op het platteland is vaak ook minder zichtbaar. Omdat een plattelandsgemeente

uitgestrekt is, is ook de armoede er meer verspreid. Bovendien is de sociale controle op het platteland groter. Men weet er alles van elkaar, maar wat men niet mag weten, wordt vaak zeer diep begraven. Zo durven behoeftige mensen vaak, uit schaamte, het plaatselijke OCMW niet opzoeken. In een kleinere dorpsgemeenschap is er minder anonimiteit en mensen zetten er niet zo snel de stap naar de formele hulpverlening. Dit maakt armoede op het platteland minder meetbaar en daardoor ook minder zichtbaar. En wat minder zichtbaar is, wordt sneller vergeten.

De oudere bevolking wordt extra getroffen doordat winkels, bakkers, cafés, post- en bankkantoren uit het dorpsbeeld verdwijnen. Centralisatie en economische redenen zorgen ervoor dat men alsmaar meer naar de stad moet. En dat kost aan transport en parkeerretributies. Vaak hebben mensen ook een auto nodig want de uitbouw van openbaar vervoer is in plattelandsgemeenten minder uitgebreid dan in een stad. De huisvesting is op het platteland goedkoper maar dat resulteert vaak ook in minder kwaliteit.

Kleine gemeenten en OCMW's op het platteland krijgen te maken met een groeiend takenpakket, zonder een evenredige groei in middelen. Problemen komen er ook vaak versnipperd en verspreid voor zodat het erg moeilijk wordt om er specifieke projecten op te starten. Armoede op het platteland is dan een complexe problematiek.

De Vlaamse Regering heeft het Plattelandsfonds opgericht om landelijke gemeenten financieel te steunen, waarvoor een dikke proficiat. Deze steun bedraagt momenteel 8 miljoen euro. Sommige middenveldorganisaties vinden dat te weinig en pleiten voor een verhoging van zo'n 2 miljoen euro, met specifieke aandacht voor de kwetsbare groepen op het platteland.

Minister-president, vindt u zo'n uitbreiding een goed idee? Op welke basis werd die 8 miljoen euro uitgetrokken? Is over de inspanningen tot nu toe inzake het Plattelandsfonds al een evaluatie gemaakt en indien ja, wat waren de conclusies ervan?

De voorzitter: De heer Ceysens heeft het woord.

Der heer Lode Ceysens: De criteria voor het Plattelandsfonds zijn eenvoudig en duidelijk. Met de bewoonbare oppervlakte is heel duidelijk een link gelegd naar het platteland. Wat het fiscale draagvlak betreft, is er gekeken naar de inspanningen die de Vlaamse gemeenten zelf kunnen leveren.

Voor de volledigheid wil ik hier nog aan toevoegen dat de ontvanger van een Vlaamse gemeente mij liet weten dat hij nog nooit had meegemaakt dat er zo snel positief werd gereageerd op een ingediend project en dat er zo snel geld op de rekening stond na de goedkeuring van dat project. Dat lijkt me ook het vermelden waard in deze discussie.

De heer Karlos Callens: Ik sluit me aan bij deze vraag. In een vorige vraag heb ik gealludeerd op de samenwerking van een aantal gemeenten die wel onder het Plattelandsfonds vielen met gemeenten die daar niet onder vielen. Werd u bij de aanvragen met dergelijke situaties geconfronteerd?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: In een persmededeling van mijn kabinet verstuurd op 31 mei 2013, na de goedkeuring van het Plattelandsfondsdecreet in het Vlaams Parlement, werden de gemeenten die in aanmerking kwamen voor de trekkingsrechten bekendgemaakt. Ze werden ook allemaal individueel aangeschreven. Op 4 september heeft er een persconferentie met een uitgebreide toelichting over het Plattelandsfonds plaatsgevonden in Gooik. Op deze toelichting werd onder grote belangstelling van de gemeenten een leidraad voor de gemeenten in verband met het Vlaams Plattelandsfonds voorgesteld.

Deze brochure is opgemaakt door de Vlaamse Landmaatschappij en bevat alle informatie alsook de nodige formulieren voor het indienen van de projecten.

Er werd de gemeenten ook meegedeeld dat de projecten dit jaar van 1 tot 31 oktober konden worden ingediend. In totaal werden 118 projecten ingediend, waarvan er 102 kunnen rekenen op financiering vanuit het Plattelandsfonds. Inmiddels hebben de 50 gemeenten de middelen waar ze recht op hebben, eind november op hun rekening ontvangen. Bedankt trouwens voor de positieve reacties van iedereen in deze commissie.

De vijftig gemeenten moesten, om het trekkingsrecht te activeren, projecten indienen die bijdragen aan een van de plattelandsdoelstellingen. Voor elke plattelandsdoelstelling werden projecten ingediend. In een project kunnen ook meerdere plattelandsdoelstellingen gerealiseerd worden. De volledige lijst van ingediende projecten zal ik aan de commissie bezorgen, zodat u kunt zien wat er allemaal is ingediend.

Ik overloop nog even de chronologie, collega's. 7 juni 2013: goedkeuring decreet. 19 juli 2013: goedkeuring uitvoeringsbesluit. 4 september 2013: brochure plus toelichting. 1 oktober 2013: versturen van de aangetekende brieven. 31 oktober 2013: alle projecten ingediend bij de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). November 2013: onderzoek en goedkeuring projecten. Eind november 2013: alle gemeenten uitbetaald.

Dat toont aan dat initiatieven, genomen door de Vlaamse Regering, wel degelijk een snelle uitwerking kunnen hebben, al zal dat waarschijnlijk niet de frontpagina van de krant halen. Procedureel zit het Plattelandsfonds zeer goed in elkaar. Inhoudelijk lijkt het me nog iets te vroeg om nu al conclusies te trekken. We moeten, zoals steeds, een juiste en kritische evaluatie houden wanneer daar voldoende materiaal voor aanwezig is en er voldoende tijd overheen is gegaan.

Mijnheer Logist, wij doen in het kader van het plattelandsbeleid al verschillende projecten rond armoede. Het is juist dat dat een zeer belangrijk probleem is, ook op het platteland. Een uitbreiding van het Plattelandsfonds met 2 miljoen euro, zoals voorgesteld wordt door sommige middenveldorganisaties, is een goed idee. Enerzijds moet er dan gekeken worden of het begrotingsmatig mogelijk is. Anderzijds moet het decreet tot vaststelling van de regels inzake de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds dan gewijzigd worden.

Een bijkomende bedenking is dat de gemeenten zelf kiezen welke plattelandsdoelstellingen ze in hun projecten opnemen en realiseren. Een verhoging van het Plattelandsfonds met 2 miljoen euro is niet noodzakelijk een garantie dat de aandacht voor de kwetsbare groepen op het platteland zal verhogen, tenzij u de autonomie van de gemeenten sterk wilt beperken. Het lijkt me echter logisch dat wanneer dit een probleem is in een van de gemeenten, die wijs genoeg zal zijn om daar dan alles op in te zetten en daarvoor een project in te dienen en te realiseren. Ik heb het grootste vertrouwen in de wijsheid van onze lokale besturen, welke partijen dat ook mogen wezen.

Volgens de bepalingen die momenteel opgenomen zijn in het decreet, is er 8 miljoen euro nodig om de trekkingsrechten van alle vijftig plattelandsgemeenten te kunnen uitbetalen. Dat bedrag wordt bepaald door de volgende factoren. Ten eerste: het maximum van 250.000 euro per gemeente per jaar, omdat men in een substantieel bedrag per jaar wou voorzien voor de gemeenten. Dat is artikel 12 van het decreet. Ten tweede: om een onderscheid te kunnen maken tussen grote en kleine gemeenten met een relatief grotere en kleinere opdracht, is een opdrachtcomponent ingevoerd die de hoogte van de trekkingsrechten bepaalt, met name de lengte van het lokale verharde wegennet.

Om de trekkingsrechten voor een begunstigde gemeente te verkrijgen, wordt het aantal kilometers lokale weg vermenigvuldigd met een factor M of N, respectievelijk 1000 euro per kilometer en 1200 euro per kilometer – dat is opnieuw artikel 12. Of M of N wordt gehanteerd, hangt af van de fiscale draagkracht van de gemeente, factor y in artikel 9. Deze M- en N-factor zijn tot stand gekomen, rekening houdend met de budgettaire marge die men bij aanvang van de opmaak van het decreet voor ogen had.

Als het bedrag van 8 miljoen euro wordt opgetrokken met bijvoorbeeld 2 miljoen euro, zijn er verschillende opties, waarvoor echter altijd een decreetswijziging nodig is. Onder die opties

valt: meer dan vijftig gemeenten in aanmerking laten komen, het maximumbedrag van 250.000 euro per gemeente per jaar verhogen, het bedrag per kilometer verhogen, de fiscale bonus aanpassen of een combinatie van vorige opties.

Voor het antwoord op uw laatste vraag verwijs ik naar wat ik daarnet al heb gezegd in antwoord op de vraag van de heer De Meyer. Alles is zeer snel ingevoerd en uitgevoerd, maar we moeten dat nu even de tijd laten. We moeten de nodige tijd nemen voor een evaluatie, zodat we niet halsoverkop allerlei dingen bijsturen. We moeten met wijsheid handelen, zoals we trouwens steeds doen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Uiteraard sluit ik mij graag aan bij de appreciaties die andere collega's reeds gegeven hebben.

Wat de procedure betreft, leert dit ons dat Vlaanderen, als het nodig is, ook snel en efficiënt kan werken. Dat mag toch wel eens onderstreept worden.

Minister-president Kris Peeters: Als u het nu nog op de frontpagina van de krant krijgt...

De heer Jos De Meyer: Het hangt er een beetje van af wat de journalisten zelf belangrijk vinden. Goed nieuws is niet altijd 'hot news'.

De armoedeproblematiek is hier al meermaals aangekaart door verschillende collega's, mijnheer Logist. Het is goed dat het nogmaals op de agenda komt. Als we dat via het Plattelandsfonds structureel willen oplossen, zal er wel meer dan 2 miljoen euro nodig zijn.

De vraag blijft natuurlijk of er op termijn niet moet worden nagedacht over het Gemeentefonds, of daar niet structureel moet worden bijgestuurd. Bij de start van een volgende regering mag en moet dat zeker eens bekeken worden.

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Ik ga mij hier niet uitspreken over het Gemeentefonds.

De heer Jos De Meyer: Het zou goed zijn, collega, mocht sp.a ons op dat vlak wat steunen.

De heer Marcel Logist: Ik ben mij daarvan bewust. In elk geval wil ik de minister-president danken voor de vlugge in- en uitvoering van het plattelandsbeleid, vooral op financieel vlak.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister-president, dit is een mooi voorbeeld van hoe het moet in Vlaanderen. Er is een korte procedure. Ik herinner mij nog goed dat er bij de Septemberverklaring 2012 gezegd was dat er geen centen waren. Via de budgetcontrole is dat dan rechtgezet – dank u wel daarvoor.

U zult hier ongetwijfeld de pers niet mee halen. Mocht u vandaag aankondigen dat u die middelen terugvordert van de gemeente, zou u de pers waarschijnlijk wel halen. Dat is een beetje jammer. Dit is in elk geval een mooi voorbeeld van vlot en efficiënt bestuur.

Dit is een eerste stap in de globale herfinanciering van de lokale besturen. De volgende Vlaamse Regering en Vlaams Parlement hebben in dezen een heel belangrijke taak. De basisfinanciering is totaal scheefgetrokken, van iets meer dan 100 euro per inwoner voor een aantal gemeenten naar rond de 1000 euro voor Gent en Antwerpen. We hebben in uw partij, mijnheer Logist, nu een objectieve bondgenoot om die parameters te herbekijken. Ook de N-VA zal hier een objectieve bondgenoot zijn. Aangezien zij zich verzetten tegen transfers van het noorden naar het zuiden van het land, denk ik dat zij zich met evenveel kracht zullen verzetten tegen transfers van plattelandsgemeenten naar die twee grootsteden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■